

ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 43. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 OKTÓBER 21.
5700 TISRI 18.

AMIBEN BIZHATUNK ÉS AMIBEN NEM

Nem baloldali ujságból, nem kommunista orgánumból, nem a népi demokrácia valamelyik országának lapjából, hanem az igen konzervatív beállítottságú *Jewish Chronicle*-ből, az angol zsidóság hivatalos közlönyéből vesszük át Franco Spanyolországának alább következő dokumentumát. Ez a dokumentum nem más, mint a Franco-féle filmcenzorok határozata a „Gentleman's Agreement” című antiszemitizmusellenes film betiltásáról. Franco cenzorai nem engedték meg, hogy a baloldali amerikai körök által finanszírozott és a zsidógyűlölet terjesztésének ellensúlyozására készült filmet Spanyolországban bemutassák.

Ime a döntés!

„Nem tartozik a keresztények kötelességei közé a zsidók iránti szeretet felkeltése, mivel a zsidók az Egyház ellenségei; a film azt akarja hirdetni, hogy nincs különbség keresztények és zsidók között, ez pedig valótlan; a film azt tanítja, hogy a keresztények ninezenek felsőbb-ségben a zsidókkal szemben, ennek az elterjesztése a keresztények körében veszedelmes tanítás...”

A Franco-féle rendszert toleráló, a Franco-rezim élettelenségét biztosító Anglia hivatalos zsidó közlönyéből valók ezek a sorok, amelyeknek megfontolásra kell inteniük mindazokat, akik eddig nem tudták, vagy nem akarták meglátni a valóságot.

Mi ez a valóság? Az, — amit mi már évek óta hirdetünk — hogy a fasiszmus és az antiszemitizmus ikertestvérek. A fasiszmus antiszemitizmus nélkül. Az antiszemitizmus mint a fasiszmus ikertestvére, ott is előbb utóbb jelentkezik, ahol kevés a zsidó és ahol végeredményben neveltséges zsidókérletről beszélni.

A párezer spanyolországi zsidót nem szabad — a filmcenzorok szerint — megszerettetni a nemzsidó spanyolokkal, mert, ha esetleg megszeretnék őket, akkor nem lehetne a zsidókat problémaelkerülő hadműveletek során céltáblának felhasználni.

Spanyolországban is jó, ha szükség esetén „zsidózni” lehet. A „zsidózás” idején sok ember elfelejti, hogy milyen mélységbe rántotta a „Führer”-t utánzó „Caudillo” Spanyolországot és milyen károkat okozott a Franco-féle fasiszmus a spanyol gazdasági életnek, kulturális világnak és egyenként, valamint összességükben minden spanyolnak. A „zsidózás” — gondolják Franco zsoldosai — eddig mindig bevált. Miért ne válnék be Spanyolország esetében is?

Spanyolországban a döntő szó a papságé. Franco semmit sem tesz az érsekek és püspökök hozzájárulása nélkül. A Franco-féle filmcenzorok felhívta a katolikus rendiség formájába öntött spanyol fasiszmus hangját szóalkalták meg.

Ez a hang azt hirdeti, hogy igenis különbséget kell tenni a keresztények és zsidók között. Ez a hang azt hirdeti, hogy igenis az „árja felsőbbrendűség”-nek Alfred Rosenberg és Josef Göbbels által proklamált teóriáit kell új kiadásban közzéadásra bocsátani.

Amikor ezt látjuk, aggódniuk kell a Spanyolországban élő párezer zsidóért, amint egyre nagyobb lesz az aggodalmunk a különböző fél- és egészen-fasiszta országokban tartózkodó zsidókért is. Több délszlamerikai és más országban állandóan növekszik az antiszemitizmus propagáló fasiszták hangja és az *Új Élet* olvasói előtt nem titok, hogy Egyiptomban, például, a fasiszmus már teljesen a hitleriz-

A gyilkosok átnevelése

Irta: Hegedüs Nándor

Nem mindennapi érdekességű az a váta, ami az angol sajtóban egy idő óta olvasható a német nép átnevelésével kapcsolatban. Mivel akarják ezek szerint elvégezni a németek átnevelését? Azzal, hogy meg akarják velük ismertetni a brit parlamentáris életet, abban a reményben, hogy ezen az úton majd megszerelik a demokratikus alkotmányos berendezéseket.

Angliában ezerféle társaság működik a legfantasztikusabb célokra. Ezek között eredményes szerepet tölthet be a *Hansard Society*. Mi ennek a társaságának a feladata? Népszerűsíteni az angol parlamentáris rendszert. *Hansard*-nak nevezték azt

a vállalkozót, aki először adta ki az angol parlamenti tárgyalásokról szóló tudósításokat.

Nos: A *Hansard Society* most azzal akarja elősegíteni a németek átnevelését, hogy német nyelven népszerűsíti az angol parlamenti kiadványokat, a vitákat és fontosabb beszédeket, hogy ily módon a németekkel megkedveltesse a parlamenti rendszert és meggyőzze őket, hogy a szabad diszkusszió jobb, mint a fasiszta diktatúra.

Mi természetesen nagyra becsüljük az angol parlamenti életet, ismerjük fejlődésének történetét és azt a dicsőséges pályát, amelyet mai hatalmának

musra emlékeztető eszközökhöz folyamodott.

Az a kiáándorlást betegség, amely részben a fasiszmus által előidézett zsidó lelki állapot, részben pedig a reakciós körök által mesterségesen szított háborús félelem következménye, sok embert megmozgat. Éppen ezért idejét látjuk annak, hogy figyelmeztessünk minden zsidót: óvakodjék a félfasiszta és fasiszta államoktól! Ne engedje magát megfélemlíteni attól, hogy itt, vagy ott csak párezer zsidó él és emiatt nem lehet szó antiszemitizmus, mindenütt felülhatalmas a hitlerizmushoz hasonló rendszerek valamilyen fajtájú változata, ahol a fasisztust meglátjuk.

Az *Új Élet* más helyén részletesen ismerteltük Sós Endre most megjelent nagy könyvét, az *Európai fasiszmus és antiszemitizmus-t*, amely dokumentumok tárházát tartalmazza a

fasiszmus és antiszemitizmus elvi, politikai és gazdasági összefüggéseiről. *Nemok azok, akik nem nézik az itt található letagadhatatlan tényeket. Nemok azok, akik struccként homokba dugják a fejüket. Nemok azok, akik a népi demokrácia országából a félfasiszmus, vagy fasiszmus országába mennek, egyszerűen azzal az indoklással, hogy ott nem lehet baj, mert alig van zsidó.*

Nem bizhatunk a kis számunkban, nem bizhatunk a nagy számunkban, nem bizhatunk az Egyházban és nem bizhatunk senki jóindulatában. A jóindulatot megsemmisítik a fasiszmus vástörvényei, amelyeket a monopóliáris irama diktál. Csak egyben bizhatunk! Abban bizhatunk, hogy a népi demokrácia ereje megsemmisíti a fasiszmus hatalmát és a megsemmisülő fasiszmust együtt elpusztul az antiszemitizmus fenyegető réme is! A zsidóság számára a népi demokrácia létet és a fasiszmus nemléte jelentet

Ára 1.40 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

eléréséig megfutott. De mégis kétkedéssel nézünk a németek nevelésének ez elé a módszerére. Felöltik bennünk a kérdés: vajjon csakugyan ez kell-e a németeknek és ha az angol parlamenti vitákat százezernyi példányban terjesztenék a megszállt angol és amerikai zónákban, több remény lenne arra, hogy a német nép demokratikus szellemében át fog alakulni és mindennél többre fogja becsülni azokat a szabadságokat, amiket az angol politika történelmi fejlődése a népnek biztosít?

Hogy székszisünk jogosult és igazolt az a kérdésünk is, hogy valóban ez kell-e a németeknek, arra gyorsan feleletet ad az a hivatalos kimutatás, amely nemrég az angol megszállási övezetben lefolytatott náciitanítási eredményről megjelent.

A megszálló brit hatóságok kérdőíveket bocsátottak ki a nemzeti szocialista mozgalomban résztvevő egyénekhez, akiknek mindenféle kérdésekre kellett felelniük. Sokan nem töltötték ki az íveket. Mégis 1 millió 227.630 kitöltött blanketta érkezett vissza az angol hatóságokhoz. Ebből a tömegből 991.325 kérdőív tartalmát találták behatárba vizsgálóra érdemesnek. A vizsgálat és eljárás végső eredménye az lett, hogy 92.193 náci-gyanúsítottat rehabilitáltak, 163.621 egyént állásából visszahívtak, 1718 egyén ellen hamis adatok beírása miatt vádat emeltek, a többi kérdőívet irattárba helyezték. De ez az elmozdítás csak papíron történt meg. A brit hatóságok felfogása szerint a vasutnál, bányászatnál, orvosi karban, nehéziparban, mezőgazdaságban és kémiai iparban náciitanítani nem lehet, mert szakemberekre van szükség. Ahol már igen súlyos volt az eset, ott az elmozdítás úgy történt, hogy ha valaki vezérigazgató volt, azt degradálták ulógazgatóvá, a főmérnököt mérnökké, a felügyelőt ellenőrré. Objektív angol bír-

lat szerint az egész náciitanítás üres színjátékká devalválódott. A brit zóna gazdasági vezetőposztjain hírhedt náciik ülnek ma is.

Vajjon ezek a százezrek, akiknek kérdőívét a brit hatóság a padlásra dobta, vagy pedig ezerszámra meghagyta őket fontos állásaikban, okuknak-e az angol parlamenti tudósítások terjesztésén? Vajjon elolvasták-e egyáltalában a hansardokat? Mi kétkedünk benne.

De vegyünk elő másik tudósítást. Egy francia újságíró bejárta az angol és amerikai megszállási zónát és részletesen elmeséli, hány titkos ellenforradalmi fasiszta szervezet működik ezekben a zónákban a megszálló angolszász hatóságok támogatásával. A honatlanok (displaced persons) táborokban és szabadon egyaránt élnek. Legfőbb foglalkozásuk fasiszta nacionalista szervezetek kiépítése szovjetellenes tendenciával. Münchenben Bandera Stjepan vezetésével az ukrán fasiszták, ezek a vérszomjas pogromhősök, akiknek kezéhez annyi zsidó pusztulása tapadt, jökiépített szervezetet tartanak fenn és lesik az alkalmat, hogy ismét rárohanjanak Kelet-Európa zsidóira és munkásaira. Az Ukrán Legfelsőbb Felszabadító Tanácsnak külön székháza van. Ugyan- csak Münchenben székel a litván nemzeti komité, mely Litvánianak a szovjeturalom alól leendő felszabadítását hirdeti és agitációja tele van antiszemita jelszavakkal. Feje: a németkollaboráns Plekhitus tábornok. Teljes épségben, sőt megismosodva dolgozik a hírhedt Rogojine-hadtest, amely a cári fehér bandákat gyűjti össze. Még ma is tizezer fehér gárdista tartozik hozzá, akik a németek oldalán barcolnak a szovjet ellen, gyűlölik a demokráciát és készülnek a véres leszámolásra és tömeggyilkosságra. Stuttgartban felhőrosz, jugoszláv és lengyel fasiszták élvezik a megszálló csapatok jóindulatát és támogatását. Lengyel katonai egységek, magyar csendőrök, román fasiszták szervezett táborára bukkant a francia újságíró az angolszász zónákban.

A németek természetesen nemcsak ismerik ezeket a szervezeteket, hanem összekötést tartanak fenn velük és tudják, hogy az összes fehér bandák élvezik a megszálló hatóságok barátságát és dédelgetését. Valószínűnek mondhatjuk tehát, hogy nemcsak félredobták a Hansard-társaság valamennyi kiadványát, amelyek az angol parlament nagyszerű fejlődését, döntő hatalmát és demokráciá-

ját kínálják fel a németeknek utánzásra, hanem markukba is nevtették. Mert annyi eszük nekik is van, hogy felismerjék a náciik kiművelésében és a fasiszta bandák ajnázásában rejlő célszót és jelentőséget, és emellett egyszerűnek, humorosnak, ha nem ugyan képmutatónak tartásák a brit parlamenti élet népszerűsítését. Minek a németeknek parlamentárismus demokrácia, angol politikai szabadság, ami-

kor színről-színre látják a gyilkosok pogromhősök, rablók és fosztogatók cirógatását és ebből azt olvashatják ki, hogy a jövő nem azoké, akik a szabad vita és véleménynyilvánítás kultúrájában akarnak átnevelődni, hanem akik hisznek abban, hogy még egyszer a vér és vas kegyetlensége fog a világban „rendet teremteni”. A gyilkosokat és rablókat a Hansard kiadványokkal átnevelni nem lehet.

Kommentár nélkül...

A Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsa azzal a kérelemmel fordult az Apostoli Szentekhez, hogy a husvéti imában szereplő „perfidi iudaei” kifejezt változtassa meg a keresztények és zsidók közötti megbékélés elősegítése érdekében. Ennek eredményeképpen az Apostoli Szentek hivatalos közlönyében (IX. r. 1948. aug. 16., 432. l.) megjelent a Szeretkezési Szent Kongregáció következő nyilatkozata:

„Abban a kétszeri könyörgésben, amelyben az Anyaszentegyház a hatodik ünnepnap ünnepélyes fohászkodásában a Parasceve, — husvét előestéje — (Parasceve görög szó: parasceve, felkészülés, t. i. az ünnepre, husvételre) jalkalmából a héber népre is kéri Isten kegyelmét, e szavak fordulnak elő:

„Perfidi iudaei” (hűségő zsidó) és „iudaeica perfidia” (zsidó hűségesség). Felmerült a kérdés, mi a voltaképeni értelme e latin kifejezésnek, minthogy a hívőld használatára szánt különböző életről fordításokban e szavakat oly kifejezésekkel fordították, melyek az illető nép (i. e. a zsidó) szemében sértőknek látszottak.

A Szent Kongregáció — kérdést intéztetvén hozzá — csak ezt a nyilatkozatot tette: „Nem kifogásolható olyan fordítások, amelyeknek, melyeknek értelme: „hűtelenség, hűtelnek a hitben”.

Róma, 1948 június 10.

Micaela biboros, Velitane-i püspök, elnök, A. Carinci, Seleucia-i érsek, titkár.”

A HULLADÉKPAPIROS GYÜJTÉSE FONTOS NEMZETGAZDASÁGI ÉRDEK!

A DROR győrszentiváni mezőgazdasági kollektívájának sikere a győrmegyei mezőgazdasági és ipari kiállításon

A zsidó fiatalok egy rétege megtalálta a jobb és egészségesebb zsidó élethez vezető utat. Ezt bizonyítja az a második díj, amellyel a győri mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottsága a DROR mezőgazdasági kollektíváját tüntette ki. Az új gazdák, szövetkezetek és a híres Győr környéki zöltségtermelők között nem lebecsülendő a fiatalok eredménye.

Aki ismeri a kollektíva eddigi történetét, az kétszeresen értékeli ezt a kitüntetést. A környék demokratikusan gondolkozó parasztsága eddig is elismeréssel szemelte munkájukat és erőfeszítéseiket, hogy minél

teljesítményekben végezzenek az eleinte még szokatlan földmunkáját. A kiállításon mindenki meggyőződhetett arról, hogy a siker valódi titka a kollektív összefogás.

A DROR chatúci — uttörő — mozgalom, és ezért fiataljai nemcsak lemorálták a bevált munkamódszereket, hanem új utakat keresve készültnek a nagy feladatokra, amelyek várak rájuk. Marxista szemlé, kollektív gazdasági, társadalmi és kulturális rendezkedésekkel pedig példát mutatnak mindazoknak, akik egy boldog, megelégedett zsidóságért harcolnak.

1948. évi október hó 21-én, csütörtökön este 6 órakor az V., Fürst Sándor-utca 21/b. alatti kulturteremben, a Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztálya rendezésében

Péter Wallfisch (Izrael)

a Bartók Béla zeneverseny I-ső zongoradíj nyertesének hangversenye. Műsorán: Bach, Haydn, Brahms, C. Franck, Bartók, Debussy művek. Bevezetőt mond: Stöckler Lajos. ✧ Műsor megváltása kötelező.

Második kiadás megjelent!

MÁRTIRLÁNG

Imák a zsidó vértanúkért

Inta:

DR. KATONA JÓZSEF
pesti rabbi

A pesti mártírok
emlékműve javára kiadta

a Pesti Chevra Kadisa

Egyszerű karton kötésben 10 Ft
Aranyozott vászonban 20 Ft

A népek közötti békét és barátságot akarom építeni művészetemmel,

— mondja az Izrael-i Péter Wallfisch, a Bartók nemzetközi zongoraverseny nyertese.

Péter Wallfisch, a Bartók nemzetközi zongoraverseny győztese 23 éves fiatalember. Izraeli állampolgár, az első zsidó művész, aki az önálló zsidó állam kiküldömjeként vett részt nemzetközi versenyben.

Egyáltalán nem hasonlít arra a képre, amelyet fiatal zsidó zongoraművészekről alkotott magának az olvasó a múltban. Nem sápadt és nem szomorú, hanem tele van életvidámsággal, életérővel és inkább civilben járó fiatal katonabisztnak nézne az ember, mint művésznek. Talán az első zsidó művészek közé tartozik, akiknek számára nem probléma sem a zsidóság sem Cion, kételyt okozó zsidó problémái, olyan értelemben, ahogyan az a múltban győztörte a zsidó művészeket, nincsenek. A zsidóság bájába benőve, általános emberi, művészi és társadalmi kérdések foglalkoztatják. Önmagáról a következőket vallja, héber nyelven:

— Breszlauban születtem, ahol édesapám orvos volt. Hitler uralkodása után koncentrációs táborba vittek és több hónapi kínzás után meggyilkolták. Ekkor Palesztinába mentünk. Édesanyjammal és bátyámmal a Kibbuc Meuchadhoz tartozó Galdenben találtunk új otthonra, új hazára. A chalucok nagy szeretettel fogadtak és lehetővé tették, hogy Jeruzsálembé költözzek és Ida Rosen-nél, ennél a zseniális muzsikuss pedagógusnál, tanuljak. Első közönségem a chalucokból került ki. Játsozoltam Izrael majd mindegyik kibbucában, ahol a zongorára legelőbb olyan gondossággal ügyelnek, mint a traktorra, kombainra, no meg a gépfegyverre, — teszi hozzá cinikus mosollyal. Az én korosztályomat most behívták s én nekem is be kell vonnom a Haganába, de azt hiszem, hogy a verseny után megkötött szerződéseim teljesítésének a lehetővé tételére, halasztást fognak adni.

— Mi hatott szellemi fejlődésre a legjobban?

— Én istenhívő vagyok, a zsidó vallás tanítása szerint. Eppen ezért egyáltalán nem ésem kétségbe, amikor a 13-as számot kapom a versenyben. A zsidó misztika szerint ugyanis a 13-as szám szerencsét jelent. Maaimoni is 13 hitágazatba foglalta össze a zsidó vallás tanításait. Két dolog hatott rám a legmélyebben: a próféta tanításai és Bartók stílusának 4. tétele. Ha tudatosan lelkemben az öröm, vagy esalódás ér, akkor Bartóknak ezt a tételt játszom el ujjongásomnak, vagy kétségbeesésemnek a fejezésére.

— Mit üzen az Uj Életnek keresztül a postai zsidóságnak?

— Én művész vagyok, természetesen a progresszív vonalon, miként a chalucok, akiknek körében édesanyám él, tehát nem az én feladatam politikai nyilatkozatokat adni. De csütörtökön délután koncertet fogok adni itt élő zsidó testvéreim

részt, s akkor majd zongorán keresztül mondok el azt az üzenetet, amelynek tolmácsolásával megbíztak Izrael országának építői. Hiszem azt, hogy meg fogják érteni ezt a távolból jövő üdvözlést; egyáltalán hiszek abban, hogy művészzel elő lehet segíteni a népek közötti barátság és béke megszilárdulását, — fejezte be nyilatkozatát Péter Wallfisch, a Bartók nemzetközi zongoraverseny győztese.

GERVAI SÁNDOR

Európai fasizmus és antiszemitizmus

Sós Endre új könyvéről

Írta: GEYER ALBERT

A felszabadulás óta megjelent magyar könyvtérben igen gazdag ugynevezett dokumentációs munkákban. Az eddig megjelent ilyen munkák között azonban Sós Endré az első, amely az események hű regisztrálásán, a történelmi adatok, bizonyítékok ismertetésén kívül magyarázatot is igyekszik adni az eseményeknek, megvilágítani azok hátterét, belső összefüggéseit, sőt egy — külön tanulmánykötetbe menő — fejezetben a tanulságok levonását is megkísérli. Emlékszem, hogy ez a szerzőnek, hiszen például a „Szabad Nép” csak nemrég sürgöttel hasonló szellemű dokumentációs munkákat, a szürnyű eseményeket csupán szárazon regisztráló könyvek helyett.

Sós Endre új műve, az *Európai fasizmus és antiszemitizmus* egy általános politikai, mint különleges zsidó szempontból mindig megfelelő távlatokban világítja meg az eseményeket. Munkájában a történelmi részletek történelmi egésszé válnak, látószög összefüggéstelen historiai fejezetek kiegészítik egymást és egybekapcsolódnak, a hűzágok megtelődnek és a jövő perspektívája is más színben mutatkozik a terjedelmes, vaskos kötet olvasása nyomán.

Sós Endre nemcsak politikai újságíró, hanem sokirányú érdeklődéssel bíró szép- és közíró, szociológus és történész is. Gazdag lélek, különleges egyéniség, szorgalmas és termékeny író, aki eddig már több mint 20 kötetet bocsájtotta a nyilvánosság elé. Magatartásának irányulása a marxizmus, pontosabban a marxista-leninizmus. Emellett azonban jó, öntudatos és gerinces zsidó is. Példaképe alighanem Ilja Ehrenburg, akiről az

* Magyar Téka kiadása.

Uj Élet egyik legutóbbi számában írta meg, hogy egyképen tud szovjet hazai, kimagasló marxista-leninista és gerinces zsidó lenni. Sós Endre összhangba hozza munkájában magyarságát, szocialista voltát és zsidóságát. A zsidóság sorskérdéseit nagy összefüggésekben igyekszik látni. Mélyen átérzi az önálló Izrael állam megvalósulásának szükségességét és sorsfordító jelentőségét. Az antiszemitizmus megszűnését a fasizmusba torkoló monopolkapitalizmus teljes ledívidációjától várja, párhuzamosan persze egy hosszú, türelmes nevelési folyamattal.

Az antiszemitizmus menetrendje talán a könyv legérdekesebb fejezete. 25 esztendő európai történelmét adja benne. Sós Endre áttanulmányozta a felmerült szovjet, amerikai, angol, francia, német irodalmát, az utjabban publikált szovjet diplomáciai anyagot és a nyugati hivatalos kiadványokat. Mint a Zsidó Világkongresszus munkálása, ismeri annak publikációját, az Institute of Jewish Affairs speciális gyűjteményét, végül alaposan elmélyedt a müncheni per hatalmas anyagában is és ismeri e világgrázó per egész lefolyását. Művében több helyen hivatkozik a Zsidó Világkongresszus különleges anyagára, amit — dicsérelre szolgájon — még a kevésbé jelentős részeken sem mulasztja el a felhasználott adatok eredetének megjelölését. Ez a rokonszenyes tulajdonsága lényegesen emeli a könyv tudományos értékét.

Külön hatalmas fejezet foglalkozik a müncheni perrel és annak tanulságaival. Egy másik, — 50 oldalon keresztül — a haláltáborok és haláltáborok adataival. Más fejezetek részletesen foglalkoznak Cion bölcselneik

hírhedt hamis jegyzőkönyveivel, a Hitler ellen küzdő koalíció hadseregeiben található zsidók számával és szerepével, a zsidó partizánoknak és a varsói gettó hősi felkelőinek önfeláldozó ellenállási akcióival, a különböző országok néptelen proletárjainak zsidómentési kísérleteivel. Kevesen tudják, hogy például a holland munkások három napig védelmeztek az amszterdami gettót és nagyszámban hulláltak vérüket a sárgacitillagos halálra ítéltékért. Az sem köztudomású, hogy a kopenhágai dolgozók ki szabadították és nagyrészt bárkákön Svédországba szállították a már gyűjtőtáborba hurcolt kopenhágai zsidókat.

Es végül a Bűn és bűnhődés és a Szociológiai jegyzetek című fejezetek, amelyekben a szerző a legnehezebb kérdésekre is igyekszik választ keresni. Mi a zsidóság? Forradalmárok-e a zsidók? Tragikus hősk-e a zsidók, mártírok-e, vagy csak számolmas áldozatok? Antiszemitizmus? Zsidóság vagy társadalmi egyenlőség? Rövid szemléletes válaszai éppen csak érinthetik, de nem döntik el a kérdéseket. Csak rávilágítanak évszázados problémákra, de megoldást nem adhatnak. Sós Endre szilárd meggyőződéssel vallja, hogy a most születő, új világ a demokrácia és a szocializmus új világa hozza majd a végső megoldást a fájó kérdésekre és végetvet a „Nagy per”-nek, amely ezer éve folyik és még sincs vége.

Magyarország és Izrael postavezérigazgatójának távirati üdvözlése

Legutóbbi számunkban közöltük, hogy Magyarország és Izrael állama között megnyílt a rendszeres táviró-összeköttetés. Ennek kapcsán pótlólag megemlítjük, hogy Katona Antal postavezérigazgatót abból az alkalomból, hogy Magyarország és Izrael között megindult a táviróforgalom, táviratútag üdvözlötte Izrael állam postavezérigazgatóját, Zvi Prihar, Izrael posta, táviró és látvbeszélő vezérigazgatója az üdvözlést magyar nyelvű távirattal köszönte meg.

A magyar posta ujonnan ki-nevezett vezérigazgatója első ténylegesének egyike volt Izrael állammal való táviróforgalom felvételé. Kezdeményezése a magyar posta mai vezetőségének megértő felfogására való.

Töltőtoll szaküzlet
ARATÓ JAVITÁS
Budapest, Andrássy-ut 54. szám

Talesz, t'filin, új héber naptár,
héber könyvek, vétel, eladás
Jahrzeittábla-készítés

Ungár Mór király-u. 17. l. 4.

BALLON

Átlátszó,
eső-, vihar- és
lődenkabát

Márton és Szász

V., Gróf Teleki
Pál-utca 3.

Glosszák a hétről

AZ ANGLIAI ANTISZEMITIZMUSRÓL beszélt — a Jewish Chronicle szerint — Neville Laski a Stern Hall-ban tartott zsidó gyűlésen és amit mondott, nagyon elszomorító.

Neville Laski szerint: „Angliában a zsidókkal szembeni helyzet sohasem volt olyan rossz, mint ma. Azelőtt az uccai járókelő nem vehette észre ezt a problémát. Ma naponta és minden órában kénytelen az uccai járókelő tapasztalni a zsidókérdező létezését. Az antiszemitizmusnak három fő oka van. Egy: 2000 év óta mindig volt zsidókérdés. Kettő: Hitler mérge mindenfelé eljutott. Három: a Palesztina-probléma sok angolt antiszemita irányba terelt... Az antiszemitizmus irákibetisége ellen csak szervezettellen lehet védekezni.”

Igy beszélt Neville Laski. Bevallotta, hogy Angliában ma már uccai kérdés lett az antiszemitizmus. Ez is mutatja, hogy a fasizmus mérge, sajnos, erősen beszivárgott az angol közéletbe. Ami pedig a szervezett védekezést illeti: mi, zsidók nem vagyunk elég erősek ahhoz, hogy szervezett védekezésünk, ha megunk folytatjuk csupán, határozott legyen. Ezért kell a zsidóságot a leghatódóbb politikai áramlatok mellé felsorakoztatni. Ezért hirdeti az Uj Élet nap-nap után, hogy a zsidóság nem intézheti önállóan a világpolitika harcát: saját sorsát és nem lehet semleges a világáramlatok küzdelmében.

★

AUSZTRÁLIÁBAN parlamenti vita zajlott le a külföldiek bevándorlásának engedélyezéséről. A Jewish Chronicle-ben olvassuk, hogy Hullet és Boteman liberális (nem tévedés, „liberális”) képviselők azt javasolták: ne engedjenek be „fekete zsidókat”, mert a „zsidók amúgy is meghonosították a fekete piacot”. Az egyik derék liberális képviselő nyúlva meg is mondta: nem zsidókat, hanem németeket és olaszokat kell beengedni. Ezeknek a szellemek jól hatna Ausztrália közelébe.

Miért nem beszél őszintén és miért nem mondta, hogy Ausztráliának, zsidók helyett, fasisztákra van szüksége?

★

A RÉMHIRTERJESZTÉS „klasszikus” esetével találkozunk a falvakban azok az egészségügyi közegek, akik tébécé-oltásra indultak a vidék kisebb-nagyobb helyiségeibe.

Azon a sajtófogadáson, amelyet Ott Károly népjóléti miniszter rendezett a tébécé-elleni oltások jelentőségének ismertetésére, szobakerült, hogy a reakciós körök a legképtelenebb mesékkel igyekeztek a népi demokráciának a népbetegségek leküzdésére irányuló akcióját meggátolni.

„Olyanokat terjesztettek, hogy

„az oltás célja — a beoltottak magtalanítása... A zsidók bérelték fel az orvosokat erre a célra, mert ez a bosszujuk 1944-ért.”

Egyes helyeken nem volt egészen egyszerű feladat szembe szállni az ilyen mesékkel. De a végén mégis sikerült. S ma már mindenütt tisztában vannak a beoltottak, hogy elbutították és félrevezették őket, amikor meg akarták gátolni, hogy a népi demokrácia megvédje az egészséget.

★

AZ ARAB ÉS ZSIDÓ KOMMUNISTÁK PARTJAI — mint a Népszava közli — egyesültek. Megalakították az Izraeli Kommunista Pártot, amelynek központja Haifában lesz. A volt arab és volt zsidó kommunista központokból Názáretben, illetve Tel Avivban körzeti irodákat létesítenek.

Miközben — a külföldi nagytökések uszítására — nem lehet megteremteni a békét a félrevezetett, rutul becsapott, idegen érdekekért véreztetett arabok és az alkotásukat joggal védelmező zsidók között, az arab és zsidó kommunisták példamutató gesztussal közös pártban tömörültek. Az arab kommunisták és a zsidó kommunisták között sohasem voltak és sohasem lehetnek ellentétek, hiszen egyik is, másik is a lenini-sztálini nemzetiségi politika és a nemzetek szuverenitásának ebből következő tisztelete alapján áll.

Az arab és zsidó kommunisták egységes pártja azt mutatja, hogy az arab és zsidó nép fiai nincsenek egymással ellentétes viszonyban. Csupán arra van szükség, hogy az arab tömegek felismerjék félrevezetésüket, tisztába jöjjenek igazi érdekeikkel és — a zsidók helyett — az igazi ellenség, az arabok és zsidók valódi érdekeit egyaránt lábbal tipró külföldi pénzarisztokraták és iparmágnások ellen forduljanak.

★

A TEL AVIVI nagy zsinagóga előjárósága gyönyörű tóratekerest küldött a moszkvai zsidó hitközségnek — jelenti a „World Jewish Affairs”.

A telavivi átiratban ezek a sorok találhatók: „Azoknak a zsidóknak küldjük, akik nem feledkeztek meg a zsidó sorsról”.

A moszkvai zsidók, akik egy szabad ország szabad állampolgárai és a szocialista világrendben menészek az antiszemitizmus minden fajtájától, valóban nem feledkeztek meg a zsidó sorsról, és háboruban, békében egyaránt gondoltak a

szenvédek útjain járó, haláltáborokba hurcolt, most pedig arab ostrom középpontjában álló zsidókra.

★

LEO BAECK, a világhírű németországi ex-főrabbi, aki Hitler uralmának végső szakaszát koncentrációs táborban töltötte, 1945 óta Londonban és New Yorkban él. Most azonban többhetes németországi tanulmányutra ment. Első beszédét Hamburgban tartotta. A többi között azt mondta, hogy hajlandó elfogadni a következő formulát: nem a németek, hanem kizárólag a náci követtek el a zsidókkal kapcsolatos szörnyűségeket.

E kijelentés miatt Leo Baeck néhány külföldi zsidó lap támadásainak célpontja lett.

Mi csupán annyit kívánunk megjegyezni, hogy amennyiben Leo Baecknek igaza volna és az antiszemitizmus borzalmait egyedül a nácihoz fűződnek, miképp történhetne Németországban még ma is sikkórombolások, zsidóverések és antiszemita demonstrációk? Hiszen csak a náci antiszemita, a náci pedig Hitler hatalmának megsemmisítése után szintén megsemmisültek?

Csak két eset van: vagy a náci ma is hatóerő, vagy a németek javarésze most is antiszemita, mert — ha nem nyílt, akkor titkos náci?

Harmadik eset nincs.

★

MULTKORIBAN IRTUNK MÁR AZ OSZTRÁK NÁCIZMUS egyre szemérmelenebb ujjazentkezéséről, amelynek egyik tünete az Árjásitók Egyesületének megalakulása, vagyis a rablolt holmók „tulajdonosainak” védelmi szervezetbe való tömörülése.

Most újabb adatokkal szolgálhatunk.

A bécsi bíróság felmentette — igenis, akár hiszik, akár nem, felmentette — Hans Blaschkét, aki 1938-tól 1945-ig az osztrák főváros náci polgármestere volt. Híába vallotta a tanuk, hogy Blaschke az SS tagja volt, hogy Blaschke megkapta Hitlerrel a legelvetemültebb horogkeresztesk kitüntetésére szolgáló Vérdrendet, hogy Blaschke zsidókat kergetett a halálba, még az sem ártott ennek a Blaschkénak, hogy Baldur von Schirach-ot barátjának és „demokratának” nevezte! A bíróság mégis felmentette! A tárgyalási tudósításokból kiderül, hogy a bünyű tárgyalásán amerikai tisztekkel telt meg a bírósági terem. Ezek az amerikai tisztek jelenlétükkel kívántak büntetni az állítólag amerikai szolgálatba szegődött náci mellett.

Dr. Rácz Zoltán főrabbi sashalmi belktatása

Oktober 17-én, megható ünnepség keretében iktatta be a sashalmi rabbi sashalmi kerület új főrabbját, dr. Rácz Zoltán lelkészredest, az Izr. Tábori Lelk. Készlet országos vezetőjét. A városokkal feldíszített templomban megjelent Stöckler Lajos, az Országos Iroda elnöke, Domonkos Miksa, a Pesti Izr. Hitközség főtitkára, Simonides Lajos, a protestáns tábori lelkész, a honvédelmi minisztérium képviselője, Károlyi László éneke után, dr. Fischl Henrik iktatta be az új főrabbit. Beszédében hangsúlyozta, hogy a rabbi feladata a tanítás. Tanítani, irányítani a jelen emberét csak úgy lehet, ha a múlt eseményein okulunk. Ez a rabbi feladata és erre különösképpen alkalmas dr. Rácz Zoltán, aki hívei mellett helytállt a kánhalól órájában. Dr. Rácz Zoltán szélfogólag beszédében hitelt tett a népi demokrácia és a zsidó erkölcsi és szociális törvények megvalósításának szükségességéért. Az ünnepi istentiszteletet követő díszközgyűlésen számos felszólalás hangzott el, melyekre az új főrabbi adott megkapó választ. A belktatási ünnepség a Himnusz elénekzésével ért véget.

ELTÜNT

Lőrinc (Krausz) József

1927 évi hevesi születésű egyetemista hallgató, aki 1. hó 3-án azzal távozott Budapest lakásáról, hogy Veszprémbe megy 3 napra kirándulni. Azóta nyomára vesztett. Ha valaki tudna róla, értesítse kétségbeesett szüleit. Lőrinc, Heves, Fő-tér. Költéséget megterítem.

Ki tud róla? Kohn Herman

Csongrádi hadosztály, szül. 1906. november 29-én Csongrádon. Bevált 1942. július 12-én Bácsatornyára a IX. sz. dhoz, ad. száma: 257/3. volt. Emlék Ulmában 1943. januárjában. Válaszokat az Uj Élet kiadóhivatalához kérek.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca 26

Telefon hívó: 136-816

SZOMBATON ZARVA

Jó és olcsó

függönytartó,

képkeretek

nagy választékban.

Szécsényi

VII., Bethlen Gábor-utca 2.

Telefon: 224-288.

NŐI KALAP V. Mangold Magdától
különlegességek leszállított árban
IV., Váci-utca 8. félemelet

HIREK JISZRAELRŐL, A ZSIDÓ ÁLLAMRÓL

A negevi harcok

A napi sajtó hírei nyomán ismeretössé vált, hogy Palesztinában ismét kiújultak a harcok. A Koi Jisrael jelentései szerint még nem lehet a háború kiújulásáról beszélni, mert az összecsapások kizárólag a Negev déli részeire korlátozódnak. Mint ismeretes, a fegyverszüneti szerződés egyik pontja szerint az egyiptomiaknak engedélyezni kellett volna, hogy a déli körülfári kibúvókba — ezeknek száma mintegy harminc — az izraeli kormány rendszeres életmegtámogatást küldjön. Hónapokon keresztül azonban ez csak a Jegnagyobb nehézségek árán volt megvalósítható. Az elmúlt napokban az izraeli légi felügyelt szolgálat jelentette a főparancsnokságnak, hogy nagyobb egyiptomi csapatösszevonások figyelhetők meg a déli utánpótlási vonalak mentén. A jelentések igaznak bizonyultak, az egyiptomiak megakadályozták

az élelmiszer konvojok útját a körülzárt kibúvókhoz, miközben az egyiptomi hadsereg a fegyverszüneti feltételek megszegése árán igyekezett megváltoztatni a stratégiai állásokat is.

Az új helyzetre azonban az
ismert védelmi hadsereg is kel-
tően felkészült, ellentámadásba
ment át és megfutamította az
egyiptomi csapatokat.

A harcok után az izraeli hadsereg lényegesen megjavította állását.

az életségét messze visszavetette és két korridort vágott a kibbucokhoz. Ralph Bunche, Bernadotte utódjának felszólására sem volt hajlandó a Hagana egy-ötzödeljén megszüntetni a harc cselekményeket, Gázát, az új palesztinai arab kormány székelyét bombázta és továbbra is megmaradt új állásaiban. Az izraeli kormány válasza rámutatott az UNO, illetőleg ellenőrző szervének' tehetetlenségére. A többszáz megfegyverző nem tudta biztosítani a fegyverszüneti feltételek betartását, nem tudta megakadályozni az arabok támadó fellépését a közlekedési útvonalak ele

ezért kellett a Haganának ön-
állóan kezébe venni a zsidó
érdekek biztosítását

és ezért nem mondhat le erről a kötelezettségéről: mindaddig, amíg a nemzetközi szövetéséről egyszerű felhívásnál erősebb biztosítékot nem kap a megállapodásról.

podások betartására. Az UNO tehetetlensége egyébként behí-
vosodott.

a Biztonsági és Politikai Bizottságok tárgyalásain

is. Az UNO új ülészekán ugyan-
is ez a két bizottság megkezdte
a Palesztina-probléma tárgyalá-
sát — elég váratlanul, mert jól
értésű körök a Palesztina-kér-
dés megvitatását későbbre vár-
ták. A Politikai Bizottság csak
időközökben csejából vette elő a
közkelet legégetőbb kérdését,
két egyelőre kályba jutott ügy
között. Bunche először is be-
terjesztette véleményét a palesz-
tinai hejczel megoldásáról, tel-
jes egészében támogatva a Ber-
nadotte-javaslatot.

Bunche tehát elég korán meg-
munkálta, hogy álszemlegessé-
gennyit ér és hogy valójában
éppen úgy az angolszászok
bábjá, mint ahogy Bernadotte
is csak a nyugatiak eszköze
volt.

A Politikai Bizottság természetesen nem hozott döntést — erre csak sokára került sor. A Biztonsági Tanács sorozatos ülésén foglalkozott a negevi harcok nyomán kialakult új palesztinai helyzettel. Minthogy az angolszások attól féltek, hogy a számukra idő előtti esélleg meginduló új háború a zsidók számára fog lovábbi új sikereket hozni, arra törekedtek, hogy a negevi harcok megállításával megakadályozzák a frontok általános megélénkülését. Bunche itt is igen aktív volt és helyzetjelentésében arra utalt, hogy zsidók és arabok egyképpen felelősek a fegyverszüneti megszegésekért. A tárgyalás előtt az izraeli küldömség jegyzékben ismertetette az arab fegyverszüneti megszegések számát és leírását és rámutatott arra, hogy az UNO

megfigyelől hamis, egyoldalú és a zsidósággal szemben rosszindulatú jelentéseket küldenek feletteseiknek.

Kedden angol javaslatra a Biz-
tonsági Tanács megszavazta a
két félnek egyaránt felküldendő
felhívást. Eszerint

a Biztonsági Tanács kötelezi az izraeli és az egyiptomi kormányt, hogy a harcokat záros határidőn belül szüntessék be és csapatokat régi állásaikba vezényelék vissza.

A felhívás gondoskodik arról, hogy a rendkívül veszélyeztetett zónában szaporítsák az UNO-

megfigyelők számát és egyben gondoskodás történiék ezeknek személyi biztonságáról is.

A Biztonsági Tanács ülésén ismét kiderült, hogy Izraelnek csupán a Szovjetunió jelentőli az egyedüli nagyhatalmi segítséget a politikai porondon. A Szovjetunió ugyanis kérészkolta, hogy az új felhívásba a Biztonsági Tanács bevegye a megfigyezők fokozottabb tárgyilagosságra inő küveleléci is.

Még nem ismeretes, milyen mértékben fogják az érintett kormányok teljesíteni az új felhívást, — szerda hajnalig még nem is vették kézhez — amely lényegében azonos Bunche, korábban már zsidó részből visszautasított követelésével. A lényegesen nagyobb tekintélyű utasítás azonban számot sem látszik vetni az izraeli kormány szempontaival, nemcsak a Hagana új győzelmeit akarja megcommnisálni, hanem egyben továbbra is bizonytalan helyzetelel teremt a negatív kibbucok számára, nem adván semmi biztosítékot arra, hogy az egyiptomiaknak nem lesz módjuk a jövőben is meggátolni az utánpótlást. A Biztonsági Tanács tehát az izraeli érdekek ellen döntött, a Politikai Biztonság pedig lagymatag tárgyalás után ideiglenesen felfüggesztette a Palesztina-vitát. Ennek a magatartásnak

az izraeli helyzet

az oka. Izrael ugyanis válaszlátra készül. Az angolszászok mindaddig nem hajlandók határozatot hozni, az UNO-ban, amíg nem látják világosan az izraeli belső erőviszonyok alakulását. Politikai nyomással (hátsúll heíi hirmagyarázatunkat) nemcsak azt akarják elérni, hogy az izraeli kormány elfogadjja a Bernadotte-javaslatot, hanem óvatosan előtűzzék még a javaslat elfogadásáért ígért „jutalomak” teljesítését is, mindaddig, amíg meg nem győződnek arról, hogy az esetleg kompromisszumos kormány elég erős maradna-e az angolszász nyomás előtt történő meghajlás után is — bár erre a meghajlásra egyelőre semmi jele sem mutat. Ezért az izraeli UNO-küldöttségen keresztül nyomást gyakorolnak a kormányra, a választások sürgős meghaltását követelve. A politikai zsarolást kimerítő tárgyalásokon azt üzeni a kormánynak, hogy az UNO mindaddig nem hoz döntést Palesztina ügyében, nem ismeri el az új Zsidó Államot, amíg előzőleg Izraelben meg nem tartják a demokratikus választásokat.

A nyugatnak természetesen nem annyira a demokratikus választásokra van szüksége, mint inkább a politikai erőviszonyok pontosabb ismeretére.

S ezzel közvetve beleszólnak a választásokba is, mert az angol-szász UNO-magatartást : választ-

lások eredményétől leszik függővé. Az angolszászok „nyugtalanságára” elég ok van.

Az Izraelből érkezett hírek a baloldali általános megerősödéséről számolnak be.

A jelenlegi Mapaj kormányzat mellett mind erősebben növekvő befolyását az *Egyesült Munkáspárt*. A baloldali erősödésének körébe tartozik az a hír is, amely

az izraeli zsidó és arab kom-
munisták egyesüléséről
szólal be.

Még a középpártokban is a radikális szárny erősödött meg. Az erős balra tofódást az elmúlt hónapok nagy méretű alijája, az angol-szászok zsidóellenes politikája és a Szovjetunió kitarló segítő magatartása magyarázza.

A baloldali megerősödésnek következtében sikerült kialakítani az egységes magatartást a földalatti szervezetekkel szemben és ennek eredményeképpen feloszlatni az Irgunt és a Stern-csoportot. Ben-Gurjon ezirányú javaslatát még a Kál és Mizrachi képviselői is ezuttal vitán kívül elfogadták. Így most egyetlen rendeltelt és annak határozott keresztülvitelével sikerült megvalósítani azt, amit Anglia éveken keresztül szász emberrel sem tudott elérni.

Az izraeli helyzetet a szeptember-október havában sokkal eddig el nem ért nagyságúvá fokozódó allja jellemzi és döntően befolyásolja.

Hetenként átlag háromezer ember érkezik az Országház, akiket röviddel a megérkezés után betelepítenek és bekapcsolnak a gazdasági vérkeringésbe. A bevándorlókat most löbnyire a korábbi maapil-hajók szállítják az európai kikötőkből. Haifába. Ezeket az illegális hajókat az angol flotta annakidején elfogta és lefoglalta. Az angol hadserg pulesztimni kivonásával e hajók is felszabadultak és belőlük alakult az izraeli kereskedelmi és utasszállító hajóhad magja.

Filmregény a salgylöllet vértanujáról

ITÄLET TANUK MÄNKÜL

I. STEPPAT és P. KLINGZA
Mától:
FORUM—SCALA—OMNIA

Átmeneti kabátok, téli kosztümök, bundák szakszerű tisztítója

BALOG GYÖRGY kelmefestő, vegytisztító
Andrássy-ut 33.
Nagymező-utcai oldalon. Telefon: 122-129.

Ujabban az izraeli repülőgép-park is kiveszi a részét az alja lebonyolításából.

A németországi helyzetre való tekintettel, fokozták a németországi amerikai zónából a klvándorlás ütemét s ennek elősegítésére az Izraeli Légitörzsmű Társaság közvetlen repülőjáratot indított München és Lydda között.

Havi 900 utas szállítását teszi lehetővé az új légi járat.

Még Ros Hasana előtt megérkezett Izraelbe Svájból Chajim Weizmann. Az államtanács ünnepélyes fogadtatást rendezett az elnök tiszteletére. Első izraeli sajtóértekezletén az elnök elmondta, hogy megérkezéseivel egyidejűleg megkezdte államelnöki szolgálatát. Az Ország önállósága óta most először érkezett hazra. Eddig Svájcban tartózkodott, ahol a szemét operálták meg. Sztetok külügyminiszter Párizsba utaztában vitte meg számára az állampolgársági iratokat, amelyeknek átvételekor a svájci angol követhez írott levelében Weizmann lemondott angol állampolgárságáról.

Rövid hírek

Jersov, a Szovjetunió követe, Kaplan izraeli pénzügyminiszterrel tárgyal az Izraeli és Izrael közötti gazdasági egyezményről kapcsolatos kérdésekről.

San-Salvadorral 17-re emelkedett az Izraeli elismerő államok száma.

Forgalomba kerültek a bankjegyek után az első izraeli érmék is.

Rendkívül szigorú rendeletben tiltották meg Izraelben bármilyen földalatti mozgalomban való részvételt vagy tiltott szervezkedés támogatását.

Lapzártakor érkezett

Az UNO politikai bizottsága szerda esti ülésén 34:11 arányban a Palesztina-vita határozatlan idejű elnapolása mellett döntött. (L. a fenti hírmagyarázatunkat.)

Jeruzsálemből délre szerlén heves összecsapások voltak zsidó és arab csapatok között. Az izraeli légierő több támadást hajtott végre; számos egyiptomi gépet lelőttek.

Az izraeli kormány titkos ülésén tárgyalta a Biztonsági Tanács „tüzet szüntess” utasítását.

(GELLÉRT)

INFORMÁCIÓKÉPES, egyedülálló nő, aki házimunkát végez, házaspárnál szépen otthon talál. „Gondtalan élet” jellegére a kiadása.

Butorozott szobát vagy lakrészt részbeni ellátással keres 56 éves, tisztaságú iparos. „Mester” jellegére a kiadása.

Angol nyelvvórákat ad kezdőknek és haladóknak úrv. dr. Bene Sándorné II., Herman Ottó-u. 3.

Mártiremlékmuavatások

Berettyóújfalú

Szeptember 26-án avatta fel Berettyóújfalú és környékének megmaradt zsidósága a fasizta terror áldozatává lett 1000 mártírjának emlékére templomának előcsarnokában felállított emléktáblát. A minden berendezésétől és felszerelésétől megfosztott nagylemplomban lefolyt gyászünnepségen megjelentek a felekezeti papjai, a község, a megye, a honvédség, a rendőrség, a pártok, a különböző szervezetek küldöttei. Az emlékműnél a MDP Rendező Gárdája állt őrséget. Silber Vilmos debreceni főkapitány Sívizi kezdetű gyászéneke után dr. Tardos Henrik mondott gyászbeszédet. Schück Jenő tábori lelkész, az Orthodox Izr. Központi Iroda küldötte Jeremiás szavaival emlékezett meg azokról, akiknek a szenvedés, a megalázás után a szörnyű halál jutott osztályrészül. Dr. Weisz Miksa debreceni főbíró nagyhatalú gyászbeszédében avatta fel az emlékművet. Silber Vilmos főkapitány El molé rachamimja után a MCSz központi kiküldöttje, majd Auspitz Pál volt partizán a Magyar Szabadságharcos Szövetség nevében, dr. Hajdu Gyula a ref. egyház, Gyenes György plébános a római kat. egyház, Mészáros Gyula prédikátor a baptista gyülekezet nevében, Matolcsi János a MDP megbízottja és a párt helyi szervezete, Balogh Sándor a szakszervezetek nevében beszélt. Kreiser Sándor tanító megemlékezett arról a 96 iskolás gyermekről, akik a deportálás áldozatai lettek, majd átadta az emlékművet a Szentegyletnek. Klein Mór szentegyleti elnök tölt fogadalmat ezután, hogy a mártírok emlékművét megőrzi. A gyászünnepség a Hittitka hangjaival ért véget.

Salgótarján

Október 10-én kegyeletos gyászünnepély keretében avatták fel a salgótarjáni izr. temetőben 1700 munkaszolgálatban és deportálásban elpusztult mártír emlékművét. A Rachel özvegye szentföldi sírját ábrázoló emlékművön ez a felírás látható: „Hallod az égbőlört zokogást! Rachel siratja gyermekeit.”

Az avatáson megjelentek a szlovákiai Füle és Rimaszombat küldöttei, képviselők magukat a vidéki testvérhítközségek, az evangélikus és református egyház, Szkladány Agoston főispán, a kormány, Her-

mann Ferenc képviselő a MDP, Blanár Sándor polgármester a város nevében jelent meg. Ott volt a honvédség, a rendőrség, az ipartestület, a Vöröskereszt képviselője. Herstik Sándor gyászala után László Imre, az emlékműbizottság elnöke adta át az emlékművet Paszternák Oszkár hítközségi elnöknek, aki ismertette a tragédia történetét és köszönetet mondott Alpár Ernő építésmérnöknek szép munkájáért. Jungreis Sándor gyöngyösi főbíró megrázó beszédben emlékezett az 1700 mártírról. Friedmann Jenő a hítközség, Schmidt Ferenc a munkaszolgálatosok nevében beszélt. Dr. Zilczér György balassagyarmati hítközségi elnök visszaemlékezett az auschwitzi borzalmakra, majd Csen-gódi Lajos fősperes, Szkladány Agoston főispán, Blanár Sándor polgármester, Hermann Ferenc képviselő, Patay István, Dombi Andor és Missurai Jenő adták kifejezést részvételüknek.

A „Dr. Borágh bajtársi kör”

a volt 2088. különleges munkásszázad mártírjai és elhunytjai emlékére, márványtáblát helyeztet el a hősök temploma külső falára. Az ünnepi teleplezés és avatás, vasárnap délelőtt történt. Gálosi József, a bajtársak nevében emlékezett meg a század mártírjairól, majd dr. Katona József pesti rabbi mondott nagyhatalú beszédet, amelyben visszaidézte azokat az éveket, amikor a nagyapákat és apákat különleges munkásszázadokba tömörítették, és rabszolgaságra vezették őket. Költői hasonlattal vont párhuzamot a Szukkol ünnep tanítása és az emléktábla tanítása között. Dr. Borágh Iván rendőr-vezérőrnagy, a 2088. különleges munkásszázad volt parancsnoka, akinek érdeme, hogy a század legnagyobb része életben maradt, feltűnést keltő, megrendítő vallomásban tett hitet a társadalmi megbékélés, a keresztények és zsidók közötti barátsága és a népi demokrácia mellett, amelynek keretében új alkotásra foghat össze az ország minden dolgozója. Ertelme és célja van ennek az emléktáblának, — mondotta — mert megtanít arra, hogy a fasizmus ellen harcolni és küzdeni kell következetesen és lankadatlanul. Ábrahámsohn Manó főkapitány, megrázó erővel szoltárokat és El molé rachamimot énekelt. Az ünnepség befejezése után a nagyszámú közönség elvonult az emléktábla előtt és kegyelelelelül néhány szál virágot helyezett el melléje.

Ponde Agudát Jiszráél a szebeon főbírói vezérése alatt Bpestsz

Iparos Jesivát

nyit. Saját kötszővő tanfolyammal és egyéb szakmatanulási lehetőségekkel. Jelenlétközhetnek 17 évet betöltött jesivavégzett fiatal emberek. Budapest, Király-utca 26. ahaliti Központunkban.

Gerő László kertész

Mikéfé volt növendéke, ősi sírkörműt vállalt. Virágárusítás a rákoskeresztúri temető előtt virágüzletében. Kéri a kedves hitelevérek pártfogását.

UTLEVELKÉPEK

3 óra belüli, 3 darab 12.— forint PÁRISI FOTO, PÁRISI-NAGY ÁRUHÁZ

Gyermekegy, gyermekbutor, játékaru Vicánál Nagyatádi Szabó-utca 50.

Küzfokoru nő 10 éves kisványával (ki egész nap nincs otthon) lakást keres takarításra vagy kóser háztartás vezetésre váárára. VIII., Koltói Anna-utca 12. Házilányulóné! „Ganzné” részére.

REKORD-BOY

ÁRUSZÁLLÍTÓ- ÉS KÜLDÖNC VÁLLALAT

Budapest, VI., Paulay Ede-u. 7-9
Telefon: 427-402

Gyors, Pontos, Megbízható!

Mindent garanciával elintézt!

Cserépkályhák, kandallók

állandó raktáron. Alakítást, javítást vállalkoz.

KERTÉSZ IMRE, IV. Molnár-utca 11. Telefon: 384-194.

BORPINCE,

évtizedes, főleg kóser borokra bonyozott, Budapest belterületén, kivándorlás miatt kedvező feltételek mellett azonnal átadó. Választ „Borpince” jellegére a kiadása.

A „MIKÉFÉ” XIV., Hermann-ut 49. szám alatti tanoncöthonába nőfő, bennjelöl

pedagógus-nevelő

(okleveles tanító, vagy tanárjelölt) keresetlel. Irodai adminisztrációhoz is értők előnyben.

Orthodox házbán háztartálónő, vagy szakácsnő állást vállalkoz. Információképes. Cím: Budapest, VIII., Pál-u. 6. II. 27.

Magányos idősebb urinő keres teljeseen különbejárati butorozott szobát,

esetleg ebéddel, lehetőleg Andrassy-ut vagy mellékutca elején, legfeljebb első emeletig. „Kizárólag Terézvárosban” jellegére a kiadása.

Szónyegek

vétel — eladás
Király-utca 14.
UNGAR Rákóczi-út 42.

Ziegler Ignác halála (1861—1948)

Az Országos Rabbiképző Intézet legkiválóbb és legeredetibb elméjű végzettjei közé tartozott Ziegler Ignác, akinek halálát Jeruzsálemből jelentik. 1888-tól 1939-ig töltötte be első és egyetlen állását, a karlsbadi rabbiszéket, amelynek világhírt szerzett. A németek elől menekült Erecbe és ott élte le utolsó éveit.

Két területen is megmutatkozott Ziegler eredetisége és képessége:

1. **Új prédikációs irányt kísérelt meg.** A sokrétű vendégsereghez szokott karlsbadi székesen patetikus szónoklat helyett közvetlen hangú elmélkedéseket, előadásokat honosított meg, szinte beszélgetéseket folytatott hallgatóságával. Szuggesztív logikai ereje mindenkor megnyűgözte közönségét.

2. Nagy tudású és széleskörű ismeretű a zsidó tudomány népszerűsítésére fordította, bár ragyogóan bizonyította önálló kutatására való rátermettségét is egy hatalmas műben, amely a midrás királyhasonlatai alapján összeállította, miként látta a zsidóság a római császárságot. (Die Königsgleichnisse des Midrasch. Breslau, 1903.) Széles körök számára megindította a „Volkschriften über die jüdische Religion” című sorozatot, amely neves tudósok tollából adott közre egy-egy népszerű tanulmányt a zsidóság fontos problémáiról. Ő maga többek között Hóseával, Amossal és Maleáchiával foglalkozott, később összefoglaló munkában ismertette az összes prófétákat. (Ein Volksbuch über die Propheten Israels. Mähr.-Ostau, 1938.) Ennek a könyvnek a bevezetése szinte hangu önéletrajzával is adja. Főművének, a zsidó elika foglalatjának napvilágot látott két kötele (Die sittliche Welt des Judentums. I. Leipzig, 1924; II. U. o. 1928) Szaúdijáig jut el. Kéziratban maradt nyomdakész harmadik kötele a középkor zsidó etikusait mutatja be. Kiváncos volna mielőbbi megjelentetése.

Magyarországon utoljára 1927-ben, a Rabbiképző félévsszázados jubileumakor járt. Mindenki, aki írásából és hírből ismerte papi és tudományos működését s a kevesek, akik még személyesen ismerték őt, kegyelettel őrizték emlékét.

SCHEIBER SÁNDOR

Maros-utca

Az elmúlt héten életet hangzott el a Maros-utcai gyilkosok fölött. A tárgyaláson fény derült cselekedeteikre, amelyekhez viszonyítva a legdusabb fantáziájú spanyol inkvizitor is csak tehetségtelen kezdőnek bizonyult volna. Nem akarom itt részletezni a válogatott kínzásokat, amelyek elkövetőire nincs jelző a világ egyetlen nyelvénél szótárában sem, nincs szándékomban felsorolni, hogy mihez hasonlíthatjuk a száz gyilkosságot ismert be, csak epizódot óhajtok elmondani borzalmas bűneik közül.

Abban az időben, amikor mindannyiunk életét veszedelem fenyegette, százfélékppen igyekeztek az emberek menekülni a rájuk leselkedő halál elől. Egyik munkatársom, beleg édesanyjával a Maros-utcai kórházban keresett menedéket, ahol helyet adtak nekik, de a túl sok jelentkező miatt keltőjüknek csak egy ágy jutott. Decemberben még többször felhívott telefonon, értesüléseket kérve tőlem; aztán sokáig nem hallottam róla hírt. Amikor — a vérzivataros vihar elmúltával — felkerestem, így mondta el történetüket:

— Azon az éjszakán bejötték a kórterembe a gyilkosok. Mi, anyámhoz egymáshoz tapadva fekdünk az ágyban, magunkra huzva a takarót. Nem sokat tekeztőriztunk, sorba mentek az ágyak mellett és mindegyikre, a pokrócok alól kidoborodó, élő emberi testekbe beleeresztettek egy-két gyilkos golyót. Mi is vártuk a véget, szótlanul, remegve, mint akiknek sorsa beteljesedett. A mi ágyunkat csak egy lövés érte, az anyámat találta, aki azonnal kiszenvedett. Nem látták gyors munkájuk közben, hogy ketten fekszenek az ágyban, így maradtam én életben. Amikor azután elmentek, kimásztam az ágyból és elmenekültem. Mondja, — kérdezte tőlem — el lehet valaha is felejteni ezt az éjszakát?

Nem tudtam válaszolni erre a kérdésre, mit is válaszolhattam volna. Most, hogy az életet olvastam, jutott eszembe, volt kollégám, H. Klára története, és elmondani, úgy, ahogyan azt tőle hallottam. Szeretném elmondani mindenkinek, nemcsak olvasóimnak, de főleg azoknak, akik sokallják a gyilkosok kivégzéseit...

GELLÉRI MIKLÓS

NE DOBD EL A HASZNÁLATLATLAN PAPIROST, UJSÁGOT, HANEM GYŰJTSD ÉS ADD ÁT A HULLADÉKGYŰJTŐNEK!

A Marxista-cionista pártok választási nagygyűlése

A Hasonmér Haeair-Borochoew Kör és az Achdut Avoda, amelyek közös listával indulnak a Cionista Szövetség kizárólagos közgyűlésén, választói nagygyűlést rendeznek f. hó 23-án, szombaton este fél 8 órakor a Fürst Sándor-utca 21. sz. alatti kultúrteremben. Felszólalnak: Dr. Kertész Sándor és Berger Géza. Meghívóigénylés: Borochoew Kör, Andrassy-ut 89., Achdut Avoda, Hold-utca 23.

Dr. Kadosa Marcell siremlékének felavatása

Dr. Kadosa Marcell egy harcos életet járt küzdött az igazságtalanság és a jogtalanság ellen egy olyan korban, amely az igazságtalanságot és jogtalanságot legalizálta. Dr. Kadosa Marcell ügyvéd volt a szó legnemesebb értelmében, az etikai idealizmus megszallottja. Életének minden percében, mint ügyvéd, mint a szakszervezetek ügyésze, mint a Szocializmus és a Századunk szerkesztője, mint a Népszava Martialis néven író cikkírója harcolt az elnyomás, a kizsákmányolás ellen. Életének nagy tragédiája, hogy nem érte meg eszméi diadalmát. Hetven éves korában valahol Ausztriában végzett vele a fasiszta barbárság.

A baráti kegyelet a rákoskeresztúri temetőben jelképes sírja fölé emlékművet állított, melyet október 17-én avattak fel. Főbíró László kántor gyászéneke után dr. Schwarcz Benjámin rabbi mellátta dr. Kadosa Marcell emberi nagyságát. Dr. Kadosa Marcell megértette — mondotta dr. Schwarcz Benjámin — hogy az ember nem azért kapta életét Istentől, hogy önmagának éljen, hanem azért, hogy másokat szolgáljon. Steiner Marcell a Pesti Chevra Kadisa elnöke megkapván szép szavakkal tolmácsolta dr. Kadosa Marcell szűkebb baráti körének gyászát. Az Ügyvédi Kamara nevében dr. Schwab Miklós kamarai alelnök, az Országos Ügyvéd Ország nevében, melynek dr. Kadosa Marcell egyik alapítója és elnöke volt, dr. Somjai László főtitkár, a független ügyvédek nevében dr. Faragó József emlékeztetett meg dr. Kadosa Marcellról.

Sírköszöntés.

Fehér Lászlóné
Schönfeld Erzsébet sírköszöntése vasárnap 24-én, 1/212 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben. 24/A parcella 15 sor.

Itélet tanuk nélkül

a címe annak a filmnek, amely a náci-üldözött színész-házaspár tragédiáját és azon keresztül az egész zsidóüldöző gépezet pokoli barbarizmusát állítja elénk. Ez a film már a demokratikus Németország terméke, amely a szovjet zónában jött létre. Itt vált egyedül lehetővé ennek az önbeismerő és meaculpázó filmnek a megalkotása, mert a nyugati zónában még mindig náciimentéssel foglalkoznak, a háborús főbűnösök szabadon grasszálnak, sőt az angolok által ellenőrzött területen éppen a minap engedték meg, hogy az SS-betárok a karjukról eltávolíthassák az oly büszkén viselt színárja-kékgyér megkülönböztető jelet. A nagy német drámai színész és az ugyancsak ismeri színész nő magán-dramáját eleveníti fel a film. Egyike a száz- és száz ezer, millió és millió esetnek, amely így nőtt olyan szörnyűséges tömegdrámává, amelyhez hasonló a történelem során még sohasem volt, és amilyen módon más nép sorait meg nem kaszálta, a gyűlölet irtóhadjárata a színész keresztyén, a színésznő zsidó. Árja párja. Ezért kellett elpusztulniok mindketőjüknek. A színésznőnek, mert zsidó, a színésznek, mert védte zsidó párját. Nincs más kiút abból a zsákutcából, amelybe a náci véretek kergettek, mint az öngyilkosság. Kik voltak, akik ezt művelték velük? Talán ezeknek az egyébként szimpatikus színészeknek „ősei”, hozzátartozói, de mindenesetre „fajtestvérei”. Próbáljuk ottlenni ennek az egyébként számunkra nagyon is izgalmas, mert hatmillió édesestestvérünknek tragédiáját idéző filmnek, hogy a németek fel akarnak emelkedni abból a mélységes infernóból, amelybe önmagukat zubantatták.

— Adományok. Ezer magán megadott nem kevesebb mint 50 forintot küldött hozzá a Hasonmér körhöz. Az összeget nekiképesi helyére juttattuk.

Léwinger László Baracska 15-15 forintot küldött a Fiu és Leányvárhoz részére.

A Páva-utcai munkások otthon önkéntesen megalkészítette négyen harok előlástól befojtott jóvátevéseket: 70 forintot küldtek hozzá a Hasonmér körhöz. Az összeget nekiképesi helyére juttattuk.

Egyszobás komfortos lakást, bútorral átvennénk. TELEFON: 220-343.

Muzikális, jóhangú kántor, aki egyben söchel úródelek, állást keres. „Mimche” jellegre a kiadóra.

Városligetnél modern utcai szoba, fürdőbenyitással 1—2 urnak azonnalra kiadó. „Peterdy-utca” jellegre a kiadóra.

SIRKŐ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Budai Margithilidő mellett.) Leszállított árak! Tel.: 160-573.

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

Telefon 222-223. CONTACT porral írt poloskát garanciával, ezobánként 30 Ft-tól. Kórházak, penzión, szállodák karbantartása

HAJFESTÉS — HAJÁPOLÁS AMER (hideg) DAUER

RENCZES JENŐ HAJFESTŐM. — CSENGERY U. 84

HIREK

—Az Országos Izraelita Tanítóegyesület rendkívüli közgyűlése. Az egyesület elnöksége közli tagjaival, hogy hatvan tag kérelmére október 31-én, vasárnap délelőtti 10 órakor a Pesti Izt. Híközség disztermében (Sip-u. 12. II. em.) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre tagjaik ezúton hívja meg. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést a rákövetkező vasárnapon, ugyanezen helyen és időpontban tartjuk meg.

—Kerestelés hagyatéki ügyben. Grün Henrik kanadai hagyatékában érdekelt Grün Samu (Sámuel), aki fenti ügyben a Kivándorlási Irodánál is terjesztett már elő kérvényt, mielőbb jelentkezék levélben vagy személyesen a Magyarok Világszövetsége Irodájában, Budapest, V. Nádor-u. 12. V. em., d. e. 9—12 között.

—Felhívás. Felkérjük azon hitvespárocskát, akik 1944. év őszén, illetőleg 1945. elején Budapest, VIII., Vas-utca 2/b. II. emelet 4. számú lakásban laktak, illetőleg tartózkodtak, hogy címüket és nevüket velünk közöljék. Magyarországi Izraeliták Országos Irodája. (Budapest, VII., Sip-utca 12).

—A Zsidó Múzeum gyűjteménye hosana rabba és semini aceret napján, október 24-én és 25-én délelőtti 11 órától megtekinthető. Szakszerű vezetésről a múzeum vezetősége gondoskodik.

—Szocialista—Cionisták (Ichud—Mapáj) Pártja október 27-én, d. u. 6 órakor (Fürst S. u. 21/b.) Róth Ernő dr. előadása: A Talmud.

—Halálhíradás. özv. dr. Hahn Dezsőné dr. Herczogh Irma, ny. szfőv. iskolaorvos október 8-án 74 éves korában elhunyt. Végsohárata szerint csendben temették el.

—Könyveket az árváknak. A fuárvaház arra kéri a hitorsosokat, hogy a nélkülözhető ifjúsági, szépirodalmi könyveket ajánlják fel a gondozásukra bízott gyermekeknek. Levelezőlap: VII., Vilma királyné-ut 25. T.: 221-207.

—Házasság. Götzl Márta és Fleischer Ernő október 27-én Szombathelyen házasságot kötnek. (M. k. é. h.)

—Gervai Sándor előadása Orosházán. Az elhunyt hében, szerdán este, az oroaházi izraelita híközség kulturteremében, a Wizo meghívására Gervai Sándor „Az európai zsidóság útja”

című előadást tartott. Ráműlött arra, hogy a különböző országokban élő zsidók körében azonos polarizálódás alakult ki mindig, s a zsidó öntudat elhomályosulása, vagy megerősödése párhuzamosan haladt az európai népek vallási és nemzeti érzésének a felvirágzásával. Gervai Sándor előadását a közönség őszinte tetszéssel fogadta.

—Zongorahangverseny. Kertner Lajos zongoraművész október 23-án szombaton délután 1/26 órakor hangversenyt rendez a Budai Izraelita Nőegylet székházában jótékony intézménye javára. II., Keleti Károly-utca 22. Jegyek a helyszínen kaphatók.

—Erdei Viktor emlékkiállítás. A napokban nyílt meg a mártírhalált halt kiváló festőművész, Erdei Viktor emlékkiállítás a Képzőművészek Szabad Szakszervezetének termében. Erdei nagyon kedvelte a kárpátaljai zsidó népelethől merített jeleneteket. Ily tárgyú rajzainak egész sorozata szerepel a tárlaton, amelyek artisztikus finomságokkal mindenkor magukra vonják a műértők figyelmét. Itt-ott humoros oldala is megcsillan egyik-másik íly művében. Tájképei, arcképei, (Önarckép, Pest a Rózsadombról, Nő kalapban, Nővérem stb.) mint festmények elsőrangúak. A kiállítás Erdei sokoldalúságának is fényes bizonyítéka. A tárlatot Fülöp Lajos, az ismert jeles esztéta nyitotta meg megleghangos bevezetőjével, amelyben Erdeit, mint művészt és embert méltatta. (L.)

—Síremlékeztetés. A Budapesti Mozaik Egyesület házmesterek, dr. Szekes Béla vezetésében október 17-én avatták a rákoskeresztúri izr. temetőben. Dr. Teichman Jakab rabbi és Weisz Margit zongoraművész méltatták az elhunyt érdemét.

—Dr. A. Granovszky újévi üdvözlözte a Keren Kajemeth barátaihoz. Dr. A. Granovszky, a Keren Kajemeth Leisrael direktóriumának elnöke levelet intézett a Budapesti Keren Kajemeth vezetőségéhez, amelyben Ros Hasana alkalmából jókívánságait és baráti üdvözlését küldi a K. K. minden magyarországi munkásának, barátjának, segítőknek és támogatójának. Leveleiben többek között ezeket írja: „Az alkotó munka halad. Nagy kiterjedésű területeken újabb települések létesülnek, nagy és átfogó fejlesztési tervek látnak napvilágot, melynek megvalósítása már el is kezdődött. Gamleatól a Negevig új támaszpontok létesülnek, Izrael megerősítésére és békés, teremtő céljainak előmozdítására.”

SCHADCHEN. házasságközvetítő esküis komoly partikaf hoz létre. Weiszné, V., Kiss József-utca 17. IV. 1.

A zsinagóga naptára

Október 21, csütörtök: Tiszl 18, (félinneps), péntek: 19, (félinneps), szombat: 20, (félinneps),

vasárnap: 21, (Hauzánó-rabbó), hétfő: 22, (Sémimí-aceresz. Mázkir), kedd: 23, (Szimchász-Tauró), szerda: 24, csütörtök: 25,

Pesti imaidők

	Dohány	Kum-bach	Bethlen	Csáky	Dózsa	Nagy-farvos	Páva	Zugló	Fü. árvalás	Leány-árvalás	Ágost-báza
Péntek este	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45
Szombat reggel	715	7	7	7	7	8	9	7	715	715	715
Szombat délelőtti	10	10	10	10	10	—	—	10	10	10	10
Szombat délután	5 3/45	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Szombat este	535	535	535	535	535	535	535	535	535	535	535
Vasárnap reg. Hasanna R.	7 1/47	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
„ Smíni Ac. előeste	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45
„ „ reg. maszk	7 3/47	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
„ „ d. e.	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
„ „ d. u.	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45
Szimchász Tauró este	1/6 1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6
„ „ reggel	715	7	7	7	7	8	9	7	715	715	715
„ „ d. e.	10	10	10	10	10	—	—	10	10	10	10
„ „ d. u.	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45	3/45
Ünnep kimenetele	530	530	530	530	530	530	530	530	530	530	530
Hétköznapi reggel	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
„ „ este	5 3/45	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Péntek esti gyertyagyújtás: 4 óra 30 perccor.

A budai isztentiszteletek rendje:

október 22, péntek este 3/45 órakor; október 23, szombat délelőtti 3/41 órakor; október 23, szombat délután 3/45 mincha-mádriv; október 23, szombat este 9 órakor, virrasztó gyűlékezés irásmagyarazat (tanácsletemben) október 24, vasárnap reggel 7 órakor, Hauzánó rabbó; október 24, vasárnap délután 3/45 órakor, Smíni Aceresz;

október 25, hétfő reggel 6 és d. e. 10 órakor. Smíni Aceresz, Mázkir; október 25, hétfő délután 3/45 órakor; Szimchász Tauró előeste (közönség); október 26, kedd délelőtti 10 órakor; Szimchász Tauró (közönség) — isztentiszteletek helye: III., künd Zsinagorá-u. 49. XI., Bocskay-ut 37. II., Fő-u. 12. szám alatt, péntek este, II., Torockó-u. 8B. Főútnapok alatt, péntek este és szombat délelőtti 9 órakor.

Társaságbell legdiszkrétebb házasság-

közzelítő. Doktorné

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-980

Csinosnak mondott özvegy, önálló üzemmél és főbérleti lakással rendelkezik,

férjhezmenne

olyan intelligens, jövedelemmel bíró uriemberhez, aki eselleg be is nőülhet. „Szőke 45” jelíggere New-York hirdetőbe Erzébet-krt. 9.

ZSIDÓ URIKÖRÖK legmegbízhatóbb házasságközvetítője
GOLDNÉ
VII., Alsóerdősor 8. sz. 2.
Telefon: 221-349.

Amerikában élő hugom

férjhezmenne jószituált uriemberhez, aki hazautazását fedezné és akít kiváthetne. „45 évig” jelíggere New-York hirdetőbe Erzébet-krt. 9.

IPARIGAZOLVÁNNYAL bíró nőiszabónő férjhezmenne 40—55-ig intelligens kereskedőhöz vagy jobb iparoshoz, eselleg vidékre is. „Kisiparos” jelíggere a kiadóba.

Jómódu kereskedőné

férjhezmenne

hatvan körüli, állásban lévő urhoz. „Komoly 608” jelíggere a kiadóba.

Egyedülálló áttami tisztviselő lakást, ellátással keres 40—45 éves családot özvegyasszonynál. Házasság lehetősége” jelíggere a kiadóba.

UJÉLET
A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., Sip-utca 12. — Telefon: 423-930.

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Feladás szerkesztő és felelős kiadó:

ROÓZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Előfizetési díjak:

Egy hónapra 5 Ft
Negyedévre 15 Ft
Félévre 30 Ft
Égész évre 60 Ft
Külföldre: 1 hónapra 7 Ft

Postatakarékpénztári csekk-számla: 26.209.

Nyomatott a Globus nyomdai műtérzet körkörösgepén.

Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Feladás vezető: Éliás Ferenc.

1 részvásban

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (órájavítás)

VII., Wesselényi-u. 8., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

VÉTELEI Tel.: 422-343. ELADÁSI

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.